

Силабус курсу

Порівняльна типологія: діяхронний і синхронний аспекти

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література»
Компонент освітньої програми: вибірковий
Рік підготовки – 1, семестр – 2
Кількість кредитів – 3
Мова викладання: українська, англійська
Дні занять: за розкладом
Консультації: за розкладом

Керівник курсу

канд. філол. н., доц. **Шонь Олена Богданівна**

Контактна інформація: shon.olena@tnpu.edu.ua 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Мета дисципліни «Порівняльна типологія: діяхронний і синхронний аспекти» - навчити студентів визначати і використовувати у професійній діяльності спільні та відмінні риси в системі фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних явищ іноземної та української мов.

Цілі курсу:

- виробити у студентів систематичні знання про місце порівняльної типології в ряді інших лінгвістичних дисциплін;
- навчити студентів розуміти, яким чином філософські категорії відтворюються у типологічних категоріях мови;
- ознайомити студентів з понятійним апаратом теорії порівняльної типології, дискусійними проблемами, концепціями у працях видатних вітчизняних і зарубіжних лінгвістів;
- розвинути у студентів самостійне критичне мислення, вміння розуміти сутність проблеми, теорії, концепції та самостійно досліджувати мовний матеріал з точки зору порівняльної типології;
- навчити студентів застосовувати методи контрастивного аналізу мовного матеріалу, використовувати на практиці теоретичні знання.

Структура курсу

Години		Тема	Результати навчання	Завдання
лекції/семінари	сам. робота			
Змістовий модуль 1. Typology of Phonetic System of the Contrasted Languages.				
4/-	8	Тема 1. Isomorphic features in the	Знати способи відтворення філософських категорій у	Питання для обговорення

		phonetic system in the contrasted languages.	типологічних категоріях мови. Знати понятійний апарат порівняльної і контрактивної типології, поняття ізоморфних і аломорфних явищ. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища у фонетичних системах досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на фонетичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	
<i>Змістовий модуль 2. Typology of Lexicon in English and Ukrainian.</i>				
2/2	8	Тема 2. The semasiological isomorphism and the onomasiological allomorphy of English vs. Ukrainian lexicon.	Знати основні поняття семасіології. Знати семантично-стилістичний поділ англійського словника. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища у лексичних системах досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на лексичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	Питання для обговорення, презентації
2/2	8	Тема 3. Isomorphic and allomorphic word-formation in the contrasted languages.	Знати основні поняття будови слова і словотвору. Знати семантично-стилістичний поділ англійського словника. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища у словотворі досліджуваних мов у синхронії та діяхронії.	Питання для обговорення, практичні завдання, ІНДЗ
2/2	8	Тема 4. Typology of phraseological idiomatic expressions in the contrasted languages.	Знати основні поняття фразеології. Знати класифікації фразеологічних одиниць. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища у фразеології досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини	Питання для обговорення, практичні завдання, презентації, ІНДЗ

			інтерференції рідної та іноземної мови. Вміти знаходити шляхи її подолання.	
<i>Змістовий модуль 3. Typology of the Parts of Speech in English and Ukrainian.</i>				
4/1	6	Тема 5. Typology of the Notional Parts of Speech.	Знати основні поняття морфології. Знати класифікації частин мови. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища в системі самостійних частин мови досліджуваних мов у синхронії та діахронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на граматичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	Питання для обговорення, практичні завдання, ІНДЗ
2/1	6	Тема 6. Typology of the Functional Parts of Speech.	Знати основні поняття морфології. Знати класифікації частин мови. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища в системі самостійних частин мови досліджуваних мов у синхронії та діахронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на граматичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	Питання для обговорення, практичні завдання
<i>Змістовий модуль 4. Typology of the Syntactic Systems in English and Ukrainian.</i>				
2/1	8	Тема 7. Typology of the types of sentences in the contrasted languages.	Знати основні поняття синтаксису. Знати класифікації речень. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища в синтаксичній системі досліджуваних мов у синхронії та діахронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на синтаксичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	Питання для обговорення, практичні завдання
2/1	8	Тема 8. Typology of the parts of the sentence in the	Знати основні поняття синтаксису. Знати класифікації членів речень.	Питання для обговорення, практичні

		contrasted languages.	Вміти визначати ізоморфні і аноморфні явища в синтаксичній системі досліджуваних мов у синхронії та діахронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на синтаксичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	завдання, ІНДЗ
--	--	-----------------------	--	----------------

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК2	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК3	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК4	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК6	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК11	Здатність проведення досліджень на належному рівні.
ФК1	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
ФК3	Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
ФК4	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
ФК6	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
ФК7	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
ФК13	Здатність виявляти та аналізувати причини мовної інтерференції на різних рівнях шляхом зіставлення мовних явищ рідної та іноземної мов і знаходити шляхи її подолання.
ФК14	Здатність здійснювати аналіз мовного матеріалу з огляду на його лінгвосоціокультурні компоненти.
	Програмні результати навчання
ПРН2	Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
ПРН7	Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
ПРН9	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
ПРН10	Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
ПРН12	Здатність розуміти і поділяти цінності академічної доброчесності, усвідомлювати ризики, пов'язані з недоброчесною академічною поведінкою, діяти у навчальних і професійних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики, розпізнавати академічну недоброчесність і давати їй належну оцінку.
ПРН15	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного

	лінгвістичного чи літературного матеріалу.
ПРН16	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Літературні джерела

Рекомендована література

Основна

1. Березенко В.М. Порівняльна типологія англійської та української мов: навчальний посібник. К.: Освіта України, 2011. 140 с.
2. Бондаренко К. Л., Бондаренко О. С. Зіставна лексикологія (гендерний та соціолінгвістичний аспекти). Вінниця, «Нова книга», 2011. 168 с.
3. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Посібник для перекладацьких відділень вузів. Вінниця: Нова книга, 2003. 160 с.
4. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2003. 464 с.

Допоміжна

1. Бровченко Т.О. Основи контрастивного аналізу мов. *Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов.* К., 1981. 486 с.
2. Деменчук О.В. Порівняльна лексикологія англійської та української мов : Навч. посібник. Рівне: Перспектива, 2005. –165 с.
3. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматика української та англійської мов. К., 1960. 160 с.
4. Карамишева І. Д.Контрастивна граматика англійської та української мов. Вид.3. Вінниця: Нова книга, 2017. 336 с.
5. Левицький А.Е. Порівняльна граматика англійської та української мов: Навчальний посібник. К.: «Освіта України», 2007. 188 с.
6. Левицький А.Э. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков: Учебное пособие. К.: Освіта України, 2009. 355 с.
7. Парашук В. Ю. Теоретична фонетика англійської мови: Навчальний посібник для студентів іноземних мов. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 240 с.
8. Путіліна О.Л. Інновації в сучасних українській та англійській мовах (Фонетика. Лексикологія. Фразеологія). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Донецьк: ДонНУ, 2011. 277 с.
9. Shibatani M. *Approaches to Language Typology.* New York: OUP, 1999. 381 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, здані несвоєчасно без поважних причин, будуть оцінені меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності). За наявності поважних причин дозволяється перескладання модулів.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Заборонено списувати під час виконання контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Дозволяється використовувати мобільні пристрої лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. Письмові завдання перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту, якщо виявлено не більше 20% коректних текстових запозичень.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, відрядження)

навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (тема 1) усне опитування, практичні завдання	10
Модуль 2 (теми 2-4) усне опитування, практичні завдання	20
Модуль 3 (теми 5-6) усне опитування, практичні завдання	20
Модуль 4 (теми 7-8) усне опитування, практичні завдання	10
ІНДЗ (теми 3-5, 8)	20
Підсумковий проєкт	20

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом